

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Ivdiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

10. Solonis de Cræsi diuitijs ac felicitate iudicia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45699

X.

2. Tim. 6. 17.

Herodot. Ha-
licorn. lib. 1.

Cræsus autem diuerso tramite ad exitium suum tetendit, lu-
culenta sanè tragœdia ostendens, quàm non solum illi Solon, sed
etiam nobis S. Paulus sapienter consuluerit, cum scriberet: *Diui-
tibus huius sæculi præcipe, non sublimè sapere, neq; sperare in incerto diui-
tiarum, sed in Deo viuo (qui præstat nobis omnia abunde ad fruendum)
bene agere, diuites fieri in bonis operibus, facillè tribuere, communicare,
thesaurizare sibi fundamentum bonum in futurum, ut apprehendant
veram vitam.* Ita igitur Herodotus loquitur de Solone, qui pe-
regrè profectus in Ægyptum ad Hamasim se contulit, & Sardis
ad Cræsum. Eò cum peruenisset, hospitaliter à Cræso exceptus est, ter-
tioq; aut quarto quàm venerat die, iussu Cræsi, ministri circumduxerunt
hominem circa thesauros: omniaq; quæ illic inerant magna atque
beata, ostentarunt. Contemplatum eum cuncta, & ut sibi opportunum
erat, intuitum, talibus percontatus est Cræsus: *Hospes Atheniensis, quia
multus ad nos rumor de te emanauit, ob tuam sapientiam tuamq; dis-
cursationem, qui philosophando per multa videndi gratia ex peregrinatu,
mibi nunc cupido incesit sciscitandi te, æquem vidisti omnium beatissi-
mum? sperans videlicet, se inter homines beatissimum esse, ita sciscitaba-
tur. Solon nihil admodum assentatus, sed ut res erat respondens: Ego ve-
rò, inquit, rex vidi beatissimum Tellum Atheniensem. Quod dictum
admirans Cræsus, instat interrogare: Qua de re Tellum iudicas esse bea-
tissimum? Quòd, inquit, Tello in Repub. bene instituta filij erant honesti
& boni, eorumq; singulis liberi, hiq; omnes superstites, & eum hoc vita,
quantum in nobis situm est, bene traduxisset, obitus splendidissimus obti-
git. Siquidem pralio, quod Athenienses cum finitimis gessere apud Elen-
sinem, hic cum auxilio venisset, hostemq; in fugam vertisset, pulcherrimam
oppetit mortem. Quem Athenienses, quo loco occubuerat, in eo
loco publice humauerunt, magnificeq; honorarunt. Multa de Tello ac
beata Solone referente, excitatus Cræsus interrogat. Quemnam secun-
dum ab illo vidisset, putans haud dubie secundas se partes esse laturum:
Cleobin, inquit ille, & Bitonem: quippe his & genus Argiuum erat, &
victus suppeditabat: ad hac corpori robur tantum, ut & in certaminibus
ambo pariter victores extiterint, & de his ista memorentur. Cum dia-
festus Iunonis apud Argiuos esset, oporteretq; omnino matrem horum
ad templum ferri bobus iunctis, hiq; boues ex agro eis ad horam præsto
non essent: tunc iuuenes, exclusi tempore, iugum subeantes plaustrum
pertra-*

pertraxerunt, quo mater vehabatur, & quinque ac quadraginta per
 stadia trahentes ad templum peruenerunt. Quibus, cum hac fecissent,
 & ab omni coetu conspecti fuissent, optimus obtigit vita exitus: per quem
 Deus indicauit, satius homini esse mori, quam viuere. Nam cum cir-
 cumstantes Argini laudibus tollerent, viri quidem consilium filiorum, fa-
 mina verò eorum matrem, quòd tales filios haberet: mater gaudio persua-
 sa cum liberorum facto, tum forma, ante simulachrum stans precata est
 deam, ut Cleobi & Bitoni filijs suis daret id, quod optimum esset homini
 contingere. Post hanc precationem, ubi sacrificarunt, epulatiq; sunt,
 quiescentes in ipso delubro, non sunt amplius excitati, sed hoc vita exitu
 perfuncti. Quorum effigies, tamquam virorum, qui optimi extitissent,
 Argini factas, apud Delphos collocarunt. Et his quidem Solon secundas
 beatitudinis partes tribuebat. Cræsus autem conturbatus inquit: Ho-
 spes Atheniensis, ad eone tibi quasi nulla contemnitur nostra felicitas, ut
 ne priuatis quidem viris nos aequiparandos ducas? Cui ille, Me, Cræse,
 gnarum, omne numen inuidum esse, & turbulentum, de rebus humanis
 interrogas. In diuturno enim tempore, multa videntur, qua nemo velis
 videre: & tolerantur multa, qua nolit quisquam tolerare. Proponamus
 enim homini terminum vite ad septuaginta annos, qui anni consistant ex
 viginti quinq; millibus ac ducentis diebus, mense intercalari non posito.
 Quòd si velis reliquum annorum ob hunc mensem prolixius fieri, ut hora
 ad id, quod deest, accedentes congruant, menses quidem intercalares su-
 pra annos septuaginta fient triginta quinq;, dies autem ex his mensibus
 mille quingenti. Horum dierum omnium, qui sunt in septuaginta annis
 numero viginti sex millia ducenti quinquaginta, nullus prorsus qualem-
 alium rem affert. Ita igitur, Cræse, omnino calamitosus est homo. Verum
 tu mihi videris & diuitijs valde pollere, & permultorum hominum esse
 rex; sed quòd me interrogasti, nondum te appello, prius quam bene vita
 defunctum te audiero. Neq; enim beatior est, qui magnis opibus predi-
 tus est, eo qui diurnum victum habet: nisi eidem omnibus bonis predi-
 to, fortuna concesserit, bene vita defungi. Etenim complures homines
 sunt perquam locupletes, minimè tamen beati: complures item medio-
 cria habentes patrimonia, fortunati. Quorum is, qui diuitijs affluit,
 sed non beatus est, duabus tantummodo rebus antecellit fortunatum:
 at hic illum pluribus. Ille ad cupiditates implendas, & ad magnos ca-
 sus ferendos potentior est: hic etsi illo inferior est in his duobus, qua bene
 illi à

illi à fortuna denegantur, tamen excellit, quòd illorum inexpertus est, quòd prospera fruitur valetudine: quòd malorum expertus, quòd bonorum liberorum parens, quòd formosus est. Qui si prater hac diem quoque suum rectè obierit, is est (quem quaris) dignus, qui vocetur beatus, prius tamen, quàm ad obitum peruenierit, nequaquam beatus appellandus, sed fortunatus: quæ omnia consequi quàm diu sis homo, impossibile est. Sicut nec una regio cuncta sibi ipsi suppeditat, sed aliud habens, alio indiget: quæ tamen habet plurima, ea est optima. Quemadmodum & hominis corpus unum aliquod non est consummatum, quia aliud habet, alio vacat. Quisquis autem horum plurima perpetuo habuerit, dehinc placido animo è vita excefferit, hic apud me nomine hoc veluti rex donari meretur. Omnis rei oportet inspicere exitum, quò sit eiusura: quoniam multos Deus, quibus fortunas suppeditauerat, radicitus euertit. Hac Solon neque assentando Cræso, neque ullius eum momenti faciendo locutus, dimittitur. Saneque est visus esse indoctus, qui bonis presentibus pratermissis, iuberet omnium rerum inspicere exitum.

XL.

Ita ridentur à stultis sapientes. Ita cum Phrygibus sapiunt, quos Plutus excaecat. Sed serò tandem palinodiam cantant. Quod & Cræso accidit. Nam post abitum Solonis, inquit auctor, ingens deturum indignatio Cræsum excepit, id quod credibile est ei idè accidisse, quoniam seipsum omnium hominum beatissimum arbitratus fuisset. Patuit enim tunc fortunam esse fugacem. Nam primò eum somnium exterruit. Dein filius in venatione aprorum, ab illo ipso occisus, cui in custodiam datus erat, contristauit. Tertio oraculo malè intellecto deceptus est. Quarto infeliciter cum Cyro pugnavit. Quinto Sardis vrbs est expugnata. Sexto ipse Cræsus viuus captus. Itaque Persæ & Sardibus potiti sunt, & Cræso viuo, cum regnasset annos quatuordecim, totidemque dies fuisset obsessus, amisso magno imperio, ut ei fuerat responsum. Eum captum Persæ ad Cyrum perduxerunt, quem ille vinctum compedibus, super ingentem, quam struxerat, lignorum struem imponit, circaque eum bis septem Lydorum filios, siue habens in animo primitias has alicui Deo offerre, siue volens votum persolvere, siue cupidus sciendi, num quis demonum liberaret Cræsum, quem religiosum esse audierat, quò minus pyra impositus visus concremaretur. Hac quidem Cyrum fecisse aiunt. Cræso autem super pyram stantibus, etsi in tanta calamitate posito, tamen venisse in mentem Solonis, quod

ali eo